

G1 FINLANDS BYGGBESTÄMMELSESAMLING

Bostadsplanering

Föreskrifter och anvisningar 2005

Miljöministeriets förordning om bostadsplanering

Given i Helsingfors den 1 oktober 2004

I enlighet med miljöministeriets beslut utfärdas med stöd av 13 § i markanvändnings- och bygglagen av den 5 februari 1999 (132/1999) att följande föreskrifter och anvisningar om bostadsplanering skall tillämpas på byggande.

Föreskrifterna och anvisningarna är meddelade i enlighet med Europeiska parlamentets och rådets direktiv 98/34/EG, ändrat 98/48/EG.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2005 och genom den upphävs miljöministeriets beslut av den 17 december 1993 om bostadsplanering (G1). De tidigare givna bestämmelserna kan dock tillämpas ifråga om ansökningar om bygglov som har anhängiggjorts före denna förordning träder i kraft.

Helsingfors den 1 oktober 2004

Minister *Jan-Erik Enestam*

Överdirektör *Jouni J. Särkijärvi*

G1

MILJÖMINISTERIET, Bostads- och byggnadsavdelningen

FINLANDS BYGGBESTÄMMELSESAMLING

Bostadsplanering

FÖRESKRIFTER OCH ANVISNINGAR 2005

Innehåll

- 1 ALLMÄNT**
  - 1.1 Tillämpningsområde
- 2 BOSTADSRUM**
  - 2.1 Minimistorlek och form
  - 2.2 Minimihöjd
  - 2.3 Fönster
  - 2.4 Förhållande till omgivningen och byggnaderna däri
  - 2.5 Förhållande mellan golv och markyta
- 3 BOSTADSLÄGENHET**
  - 3.1 Minimistorlek
  - 3.2 Utrymmen och utrustning
  - 3.3 Dörrar och passager
- 4 BYGGNAD, TOMT OCH BYGGNADSPLOTS**
  - 4.1 Våningshöjd
  - 4.2 Förbindelseleder
  - 4.3 Övriga utrymmen, lättare konstruktioner och områden

FÖRKLARING TILL TEXTENS UTFORMNING

Föreskrifterna skall efterföljas. De skrivs i denna spalt och med denna typ och textstorlek.

Anvisningarna innehåller godtagbara lösningar. De skrivs i spalten till höger och med liten text.

Förklaringarna ger tilläggsinformation och hänvisar till bestämmelser, föreskrifter och anvisningar. De skrivs i spalten till höger med liten och lutande text.

1

ALLMÄNT

117 § 3 mom. markanvändnings- och bygglagen

Byggnaden skall motsvara sitt ändamål, kunna repareras, underhållas och varieras samt, i den mån byggnadens användning det förutsätter, lämpa sig även för sådana personers bruk vars rörelse- eller funktionsförmåga är begränsad.

51 § 1 och 2 mom. i markanvändnings- och byggförordningen

Vid placeringen av ett bostadshus och rumsdispositionen i huset samt vid annan bostadsutformning skall särskilt beaktas miljöfaktorer och naturförhållandena. Bostadsrum skall få tillräckligt med dagsljus.

Rum som är avsedda för boende skall vara ändamålsenliga och trivsamma. Bostäder skall utformas på ett sätt som främjar deras funktion och deras lämplighet för olika och föränderliga boendebehov.

52 § 1 mom. i markanvändnings- och byggförordningen

--- Vid utformningen av arbetslokaler iakttas i tillämpliga delar de krav som i fråga om bostadsrum ställs på bostadsutformningen. ---

53 § 2 mom. i markanvändnings- och byggförordningen

Bostadshus och utrymmen i anslutning till boende skall med beaktande av det planerade antalet användare och våningstalet och övriga förhållanden uppfylla de krav på tillgänglighet som ställs i fråga om personer med nedsatt rörelse- eller funktionsförmåga.

125 § mom. i markanvändnings- och bygglagen

--- En sådan ändring av ändamålet som förutsätter tillstånd är bland annat att en fritidsbostad börjar användas för permanent boende. ---

1.1 Tillämpningsområde

1.1.1 Föreskrift

Dessa bestämmelser och anvisningar gäller bostadshus samt deras tomter och byggnadsplatser. Bestämmelserna och anvisningarna gäller även bostadslägenheter och bostadsrum belägna i andra byggnader samt därtill hörande utrymmen och områden som tjänar boendet.

Bestämmelserna och anvisningarna gäller för fritidsbostäder vid ändring av användningsändamål till permanent boende.

Förklaring

En fritidsbostad som är avsedd för bruk enbart sommartid kan byggas avvikande från vad som stadgas om bostadshus, bl.a. vad som gäller föreskrifter om energiekonomi.

Vad som i dessa föreskrifter och anvisningar sagts om hjulförsedda gångredskap avses här tre- eller fyrhjuliga hjälpreddskap för gående (i bruk förekommer även benämningar som t.ex. rollator)

Vad som i dessa föreskrifter och anvisningar sagts om klosett, gäller för wc med tvättutrymme, torrtoalett och på kemisk eller på annan grund fungerande dylik toalett.

Dessa bestämmelser och anvisningar gäller även byggnader avsedda för bruk som betjänar inkvarteringsnäringen året om.

Anvisning

Bostadsrum är rum som i första hand är avsett för permanent boende. Som bostadsrum anses inte tambur, korridor, badrum eller annat dylikt utrymme.

Kök är bostadsrum som i första hand är avsett för matlagning och måltider. I en bostadslägenhet kan istället för kök finnas annat utrymme för matlagning.

Flervånings bostadshus har minst två våningar och flera bostäder, där utrymmen som hör till skilda lägenheter ligger ovanför varandra.

Småhus är antingen fristående eller på olika sätt kopplade småhus, som t.ex. radhus. I ett småhus ligger i allmänhet inga utrymmen som hör till skilda lägenheter ovanför varandra.

Rumsyta är den yta som begränsas av rummets innerväggar eller deras tänkta förlängningar.

Lägenhetsyta är den yta som begränsas av den inre av ytan av väggarna runt bostaden samt den inre ytan av i bostaden befintliga bärande och andra för byggnaden nödvändiga byggnadsdelar.

Rumshöjd är det vertikala avståndet mellan rummets golv och takyta.

Våningshöjd är det vertikala avståndet mellan två på varandra liggande golvytor.

2 BOSTADSRUM

2.1 Minimistorlek och form

2.1.1 Föreskrift

Bostadsrum skall ha en ändamålsenlig storlek och form med tanke på rummets avsedda funktion och möblerbarhet. Bostadsrummets rumsyta skall dock alltid vara minst 7 m².

Till rumsytan räknas inte del av utrymme som är lägre än 1600 mm.

2.2 Minimihöjd

2.2.1 Föreskrift

Rumshöjden i ett bostadsrum skall vara minst 2500 mm, utom i småhus, där minimihöjden är 2400 mm. En mindre del av ett bostadsrum kan vara lägre, dock inte lägre än 2200 mm.

Då rummets innertak inte är horisontellt bestäms rumshöjden som lika med medelhöjden inom rumsytan.

2.3 Fönster

2.3.1 Föreskrift

Bostadsrum skall ha fönster vars ljusöppning är minst 1/10 av rumsytan. Fönstrens placering och andra arrangemang skall vara ändamålsenliga med tanke på ljusförhållanden och trivsel. I varje bostadsrum skall ett fönster eller del därav gå att öppna.

Fönster i bostadsrum skall vätta direkt mot det fria. En del av bostadsrummen kan dock få sitt dagsljus via utrymme med transparent tak eller som begränsas av annan transparent byggnadsdel.

2.4 Förhållande till omgivningen och byggnaderna däri

2.4.1 Föreskrift

Om inte annat följer av detaljplanen skall avståndet mellan huvudfönstret i ett bostadsrum och motsatt byggnad på samma eller grannfastighet vara minst lika långt som den motsatta byggnadens höjd räknat över bostadsrummets golv. Framför huvudfönstret skall dock finnas minst 8 m obebyggt område. I småhus får nämnda avstånd inom tomten eller byggnadsplatsen vara mindre, förutsatt att kraven på trivsel beaktas.

2.4.2 Föreskrift

Vid planeringen av bostadsrum skall beaktas väderstreck och inverkan av eventuella störningar i omgivningen samt utsikten från fönstren.

Anvisning

Ett bostadsrums behov av direkt solljus står i proportion till rummets bruksändamål. Vyer som öppnar sig mot fönster har betydelse för trivseln.

2.5 Förhållande mellan golv och markyta

2.5.1 Föreskrift

Golvet i ett bostadsrum skall vid dess huvudfönsters väggparti ligga högre än markytan. I nämnda fall får dock en del av lägenhetens bostadsrum i mindre utsträckning placeras lägre än markytan.

3 BOSTADSLÄGENHET

3.1 Minimistorlek

3.1.1 Föreskrift

En bostadslägenhet skall ha en lägenhetsyta på minst 20 m².

3.2 Utrymmen och utrustning

3.2.1 Föreskrift

En bostadslägenhets planlösning och utrymmen skall vara ändamålsenliga med beaktande av det tilltänkta antalet invånare, de gemensamma utrymmen som tjänar bostäderna och de förändrade bruksbehoven. I bostadslägenheten skall finnas tillräckligt med utrymme för vila, vistelse och fritid, måltider och matlagning, skötsel av hygienens samt för nödvändig förvaring och underhåll som hänför sig till boendet.

I bostadslägenheten, eller till dess förfogande, skall finnas sakenliga utrymmen för klädvård samt för förvaring av lösöre, cyklar, barnvagnar och fritidsredskap.

3.2.2 Föreskrift

Utrymmena skall förses med sådan ändamålsenlig inredning, utrustning och tekniska installationer som deras funktion förutsätter. I en bostadslägenhet skall dock alltid finnas klosett samt tillräcklig basutrustning för skötsel av den personliga hygienens och för matlagning.

3.2.3 Föreskrift

I en bostadslägenhet i flervåningshus vars tillträde enligt punkt 4.2.1 förutsätter hiss, skall klosett och tvättutrymme även kunna utrustas för personer som använder rullstol eller hjulförsett gångredskap. Bostädernas gemensamma utrymmen skall vara lämpliga för sitt ändamål med beaktande av deras lämplighet även för bruk av rörelsehindrade.

Förklaring

Om måttsättning av toalett- och tvättutrymmen anpassade för rörelsehindrade stadgas i förordningen om hinderfri byggnad (ByggBs F1).

3.3 Dörrar och passager

3.3.1 Föreskrift

Dörrar och passager från lägenhetens ytterdörr till bostadsrum och andra utrymmen som är nödvändiga för att tjäna boendet skall ha en fri bredd av åtminstone 800 mm. Detsamma gäller även för dörrar och passager i byggnaden och på gårdsplanen till utrymmen som är nödvändiga och tjänar boendet.

Anvisning

Med annat nödvändigt utrymme som tjänar boendet avses här klosett, tvättrum och bastu i bostaden samt flervåningshusets förråd för lösöre, barnvagnar och fritidsredskap, tvättstuga och gemensam bastu samt annat utrymme avsett för bruk av fastighetens invånare.

Med en dörröppnings fria bredd avses här öppningens verkliga bredd mätt vid den öppnade dörrens dörrblad.

4 BYGGNAD, TOMT OCH BYGGNADSPLOTS

4.1 Våningshöjd

4.1.1 Föreskrift

Våningshöjden i flervåningshus skall vara minst 3000 mm.

4.2 Förbindelseleder

4.2.1 Föreskrift

I flervåningshus, där ingången till bostadslägenheterna, ingångsplanet medräknat, ligger i tredje våningen eller i högre våning, skall trappuppgången till bostadslägenheterna förses med en hiss som är lämplig för personer som brukar rullstol eller hjulförsett gångredskap. Ifall ingången till byggnaden ligger mellan två våningsplan, räknas det lägre av dessa som ingångsplan. Hissförbindelsen skall dessutom utsträckas till vinden och källarvåningen såvida där finns utrymmen som tjänar boendet.

Anvisning

Kravet på hinderfritt tillträde till hjälputrymmen kan fyllas även med ett byggnadsservitut som ger rätt att använda utrymmen i annan närbelägen fastighet.

På ett våningshus tomt eller byggnadsplats skall förbindelselederna till huset, från gränsen och från bilplatser för rörelsehindrade, liksom även leder till lek- och vistelseplatser och övriga nödvändiga leder som betjänar boendet, vara lämpade för rörelsehindrade.

På en småhustomt eller byggnadsplats skall förbindelseleden, från gränsen och bilplatsen till bostadens ingång i marknivå, entrén medräknad, byggas att även vara lämplig för rörelsehindrade om det med tanke på terräng och höjdförhållanden är möjligt.

Förklaring

Om för rörelsehindrade lämpade förbindelseleder och hur nivåkillnader överbryggas med hjälp av hissar och ramper stadgas i förordningen om en hinderfri byggnad (ByggBs F1).

4.2.2 Föreskrift

Till bostadslägenheterna och till utrymmen, som är nödvändiga och tjänar boendet, ledande trappor och ramper skall vara lättframkomliga och försedda med nödvändiga räcken och ledstänger. Det samma gäller även för tomtens eller byggnadsplatsens nödvändiga yttre förbindelseleder. Trappa mellan våningsplanen skall vara täckt. I flervåningshus utan hiss skall trapporna mellan våningsplanen dessutom få tillräckligt med dagsljus och ha åtminstone ett viloplan mellan våningsplanen.

Förklaring

Om ramper, trappor, räcken och ledstänger samt andra säkerhetsarrangemang för byggnaden stadgas i förordningen om säkerhet vid användning av byggnad (ByggBs F2).

4.2.3 Föreskrift

Trappuppgångar och våningsplan skall dimensioneras så att transport av personer och gods kan ordnas utan oskäligt besvär. Transport av gods kan även arrangeras med hiss, vilken är tillräckligt rymlig för detta ändamål.

Personer skall kunna transporteras via trapphuset även då den eventuella hissen är ur bruk.

4.3 Övriga utrymmen, konstruktioner och områden

155 § 1 mom. markanvändnings- och bygglagen

I samband med ett bostadshus skall det anordnas tillräckligt med plats utomhus för lekplatser och vistelseområden. Dessa platser och områden skall på ett tryggt sätt avskiljas från det område som är reserverat för trafik. Vid bedömningen av om platserna och områdena är tillräckliga kan beaktas även de motsvarande platser och områden som står till buds i den närmaste omgivningen samt fastigheternas gemensamma arrangemang.

56 § markanvändnings- och byggförordningen

När utrymmen och anläggningar som betjänar fastighetens avfallshantering ordnas skall avseende fästas vid arten av den verksamhet som bedrivs i byggnaden samt möjligheten att placera uppsamlingskärl för avfallet enligt vad som särskilt bestäms om saken. Vid behov skall dessa utrymmen inhägnas eller på annat sätt skyddas för undvikande av brandfara och miljöolägenheter.

4.3.1 Föreskrift

Lekplatser, platser för vistelse och dylika områden skall kunna nås från bostäderna tryggt och utan besvär. Bilplatser, körning till bilplatser, placering av avfallsutrymmen och servicetrafik på gårdsplan skall arrangeras så att störningar därav för boendet och för annat bruk av gården blir ringa.